Epidemiologie 2-09 14.4.2009 11:17 Str. 108
proLékaře.cz | 28.11.2026

K 85. narozeninám prof. MUDr. Vladislava Potužníka, DrSc.

Prof. MUDr. Vladislav Potužník, DrSc. se narodil 6.1.1924 v Českých Budějovicích, kde maturoval na reálném gymnáziu v roce 1943. V roce 1950 promoval na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1962 získal hodnost kandidáta věd, v roce 1964 se stal docentem pro obor mikrobiologie a v roce 1977 profesorem. V roce 1981 obhájil doktorskou dizertační práci Klinická mikrobiologie sepse a získal titul doktora věd. V průběhu svého odborného a akademického působení byl poctěn čestným členstvím a medailemi řady lékařských společností a fakult doma i v zahraničí. V roce 1979 obdržel cenu Prezidia České lékařské společnosti J. E. Purkyně za knihu „Klinická mikrobiologie sepse“ a v roce 1981 byl oceněn Purkyňovou medailí.

V Českých Budějovicích v padesátých letech vybudoval dvě mikrobiologická pracoviště, nejdříve mikrobiologickou laboratoř ve Vojenské nemocnici, později mikrobiologické oddělení v rámci KHS. Významně ovlivnil vznik a činnost řady dalších mikrobiologických laboratoří v rámci jihočeského kraje, v sedmdesátých letech také ve FN v Praze – Motole.

V šedesátých letech v průběhu své spolupráce s Imunou Šarišské Michalany byl autorem celé řady receptur pro výrobu sušených živných půd, na jejichž výrobě se i podílel. Vedl referenční laboratoře pro brucelózu, gonorrhoeu a pro živné půdy.

Spolu s prof. MUDr. Jiřím Zahradnickým docílil institucionalizace antibiotických středisek, která se zasloužila o prosazení racionálního užívání antimikrobních látek v celém státě. Organizoval dnes již historicky proslulé, tzv. holubovské antibiotické semináře s celou řadou spolupracovníků, čímž výrazně přispěl k rozjezdu „antibiotické disciplíny“ v oboru lékařské mikrobiologie.

Neúnavně prosazoval a posléze úspěšně prosadil na centrální úrovni pozici lékařské mikrobiologie jako svébytného oboru, který byl dlouhodobě systémově podřízen odbornosti jiné. Rovněž nekompromisně prosazoval názor, že mikrobiologie není jen oborem laboratorním, ale i interpretačním, s napojením mikrobiologa na klinika a nemocného.

Nelze pominout jeho zásluhy o výuku oboru. Od roku 1967 působil jako externí učitel mikrobiologického oddělení katedry patologické anatomie a mikrobiologie, od roku 1972 jako vedoucí tohoto oddělení a od roku 1981 jako řádný přednosta Ústavu lékařské mikrobiologie FDL UK. Ojedinělé propojení výuky klinické mikrobiologie s pedagogickou kvalitou přinášelo studentům medicíny prospěch pro klinickou praxi.

Profesor Potužník odešel do důchodu v roce 1991.

Dovolte několik osobních vzpomínek. Měla jsem osobně to štěstí, že po nedobrovolném opuštění oboru patologické anatomie ze zdravotních důvodů jsem v roce 1981 byla přijata na pracoviště, kde byl jubilant přednostou. Díky jeho laskavé povaze, skvělému společenskému naturelu a notné dávce smyslu pro humor, jsem překonala mimořádný ostych z pro mne zcela nového oboru. Jeho moderní pojetí klinické mikrobiologie, které nekompromisně v úžasné pracovní symbióze s jeho dlouholetým zdravotním zástupcem docentem Lochmannem propagoval, mě mimořádně ovlivnilo a jednoznačně určilo moji další profesionální orientaci. Bylo mi ctí, že jsem pod vedením obou protagonistů mohla pracovat. S úsměvem ráda vzpomínám na krátká společenská setkání při mimořádných příležitostech, z nichž musím zmínit alespoň maškarní rej bakterií, který spolupracovníci věnovali jednomu z jeho jubileí.

Vážený pane profesore, dovolte mi popřát vám touto cestou jménem svým i jménem mnoha dalších spolupracovníků z Ústavu lékařské mikrobiologie v Motole hodně zdraví a pohody do dalších let.

Eliška Bébrová